เอกสารวิชาการด้านศาสตร์การบริหารธุรกิจ **MBA-137**

เรียนรู้มารยาทการทำธุรกิจ(business etiquette)ในประเทศพม่า

การติดต่อทางธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จ สิ่งที่ขาดไม่ได้คือ มารยาทในการทำธุรกิจกับชนชาติต่างๆ ซึ่งแต่ละชาติก็มีเอกลักษณ์ของตนเอง ดังนั้นการเรียนรู้มารยาทเหล่านี้เป็นสิ่งละอันพันละน้อยที่ไม่ควรมองข้าม และเป็นการสร้างความประทับใจให้กับคู่เจรจาชาวต่างชาติ

การพบปะ/การติดต่อทางธุรกิจ

●นักธุรกิจโดยปกติทักทายกันด้วยการจับมือ ถ้าเมื่อใดก็ตามที่นักธุรกิจผู้หญิงยื่นมือมาจับมือกับท่าน ท่านสามารถจับมือทักทายได้ แต่ท่านต้องไม่เป็นฝ่ายยื่นมือให้จับก่อน แค่เพียงโค้งสักนิดก็เพียงพอแล้ว ในที่สาธารณะควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสกันระหว่างชายและหญิง

●ใช้มือขวาในการจับมือทักทายหรือหยิบยื่นของส่งต่อให้ผู้อื่น เนื่องจากถือกันว่ามือซ้ายใช้ทำกิจธุระเวลาเข้าห้องน้ำ อย่างไรก็ตามคนพม่าเองจะมีการใช้มือซ้ายหนุนมือขวาเมื่อมีการจับมือทักทาย

●การแลกนามบัตรกันเป็นเรื่องปกติในพม่า ในการให้หรือรับของขวัญให้ใช้มือทั้งสองข้าง ซึ่งรวมถึงโอกาสในการแลกเปลี่ยนนามบัตรกันด้วยและเพื่อเป็นการให้เกียรติกัน เป็นการดีที่จะใช้เวลาสั้นๆพินิจพิจารณาอ่านนามบัตรของคู่ค้าของท่านสักเล็กน้อย ในการแลกนามบัตรจะมีการใช้สองมือแลกนามบัตรกันเหมือนในประเทศจีน

● เป็นเรื่องดีหากท่านจะมีการแปลนามบัตรของท่านเป็นภาษาพม่าอีกด้านหนึ่งของนามบัตร ซึ่งจะทำให้ท่านดูดีในสายตาชาวพม่าท้องถิ่น

●การประชุมในพม่าจะใช้ภาษาอังกฤษกัน อย่างไรก็ตามนอกย่างกุ้ง มัณฑะเลย์ เนปิดอร์ และที่ซึ่งไม่ใช่เส้นทางที่นักท่องเที่ยวผ่านไป ไม่ค่อยมีการใช้ภาษาอังกฤษมากนัก

● การยิ้มต้อนรับถือเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันในพม่า การสัมผัสกันเช่นการจับมือทักทายไม่ใช่สิ่งที่ประพฤติปฏิบัติในพม่า การก้มลงเล็กน้อยถือเป็นการแสดงการต้อนรับโดยทั่วไป

●การต้อนรับโดยการพนมมือไหว้แบบไทย นมัสของคนอินเดีย นพของคนลาว สาธุของคนเขมรไม่นิยมใช้ในพม่าโดยทั่วไป

●อาจมีความจำเป็นในการอาศัยผู้ช่วยหรือหุ้นส่วนที่เป็นคนในท้องถิ่น และท่านอาจจำเป็นต้องหาหุ้นส่วนชาวพม่ามากกว่าหนึ่งท่าน เพราะคนเดียวอาจจะไม่สามารถช่วยงานของท่านได้ทุกอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารติดต่อกับรัฐบาล

●วัฒนธรรมของพม่าเหมือนของชาวเอเชียตรงที่ไม่ใช่เน้นยื่นหมูยื่นแมว แต่เป็นจากการบ่มเพาะความสัมพันธ์ที่มีมานาน

●การตอบรับ yes ของคนพม่าไม่ได้หมายความว่าตกลงหรือสามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นเพื่อไม่ต้องการให้เกิดการเสียหน้าขึ้นทั้งของท่านและของเขา ดังนั้นเขาอาจต้องตอบรับไปจนถึงจุดที่เขาถูกบังคับให้ต้องตอบปฏิเสธหรือไม่เขาก็เลิกติดต่อกับท่านอีกเลย

- คำทักทายที่เริ่มจากภาษาบาลี mingalaba มีความหมายว่า ความเป็นมงคลจงบังเกิดมีแด่ท่าน คำทักทายอื่นเช่น Htamin sa pi bi la ที่มีความหมายว่าทานข้าวแล้วหรือยัง หรือ Nei kaung la ที่มีความหมายว่า สบายดี หรือเหมือน "How are you?" "Hello" ก็ใช้ได้แต่มักจะ

●การใช้คำนำที่เป็นการยกย่องเป็นสิ่งที่ยอมรับกันในพม่า และ ถือว่าเป็นการหยาบคายที่จะเรียกชื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยไม่ได้มีคำนำหน้าชื่อ ยกเว้นว่าได้รู้จักสนิทสนมมาตั้งแต่เด็กหรือเป็นลูกของผู้ที่อ่อนวัยกว่าท่าน คำนำหน้าชื่อผู้ชายให้ใช้ หม่อง (Maung) ใช้เรียกเด็กผู้ชายและหนุ่มโสด ส่วนผู้หญิงให้ใช้มะ (Ma) ใช้เรียกเด็กผู้หญิงและสาวโสด ในกรณีของผู้ชายที่อาวุโสกว่าท่านให้ใช้ อู(U) ใช้เรียกผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสชาย มีความหมายว่า ลุง ส่วนผู้หญิงที่อาวุโสกว่าท่านให้ใช้ดอว์ (Daw) แปลว่าป้า

●ของขวัญจะไม่มีการเปิดในทันทีแต่จะวางไว้ข้างๆ นี่เท่ากับเป็นการแสดงว่า ไม่มีความตะกละอยากได้ในของๆคนอื่น

●พม่ามีการปรับปรุงในหลายสิ่งหลายอย่างแต่อย่าเพิ่งด่วนสรุปว่าทุกอย่างเปลี่ยนหมด เพราะยังมีสภาพแวดล้อมบางอย่างที่ไม่มีวันผ่อนปรนให้ท่าน พยายามให้ตนมีโลว์โปรไฟล์ มีอะไรดีๆต้องอย่าแพร่งพราย เพราะอาจจะมีคนที่นำเอาความคิดของท่านไปต่อยอดและสำเร็จก่อนท่าน โดยเฉพาะพวกที่มีสายสัมพันธ์กับคนในวงราชการหรือกองทัพ โปรดระลึกไว้ว่าที่นี่มีพวกปากโป้งอยู่ทุกมุมถนนและทุกร้านน้ำชา ที่นี่ยังเป็นตลาดหน้าด่านที่ชาวต่างชาติอาจถูกสงสัยหรือได้รับความอิจฉาริษยาจากคนต่างชาติด้วยกัน

●การทำธุรกิจในพม่าต้องอาศัยความอดทน ความเต็มใจที่จะสร้างเสริมมิตรภาพและความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกัน ดังนั้นการหวังผลทางธุรกิจในระยะสั้นอาจสร้างความผิดหวังให้นักธุรกิจจากประเทศอื่น โดยปกติในการพบกันครั้งที่หนึ่งหรือครั้งที่สองก็เป็นเพียงการเปิดโอกาสให้คู่ค้าทั้งสองฝ่ายมาทำความรู้จักคุ้นเคยกันเท่านั้น

●ที่สำคัญคนพม่าโดยทั่วไปไม่ได้มีทัศนคติน้อมรับหรือตกลงอะไรง่ายๆ ในเรื่องบางเรื่องอาจดูกำกวม และบางครั้งท่านต้องติดต่อหลายๆครั้งกว่าจะได้ข้อสรุปทางธุรกิจ บางเรื่องก็ง่ายและเร็วจนท่านคาดไม่ถึงก็มี

. ●ประเทศพม่าเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมแห่งการเอื้อเฟื้อและเปิดเผย นั่นหมายความว่าธรรมเนียมการแลกเปลี่ยนของขวัญตลอดจนการให้ความอนุเคราะห์กันเป็นสิ่งที่ฝังรากในสังคม

ดังนั้นเมื่อได้รับของขวัญจากชาวพม่า เราจะต้องให้เขาเป็นการตอบแทนในภายหลัง.

●เป็นธรรมเนียมที่จะต้องให้ความเคารพนบนอบกับผู้อาวุโส เมื่อผู้อาวุโสกว่าท่านเดินเข้ามาในห้องเป็นเรื่องปกติที่ท่านจะต้องลุกขึ้นต้อนรับ

●คล้ายๆกับทุกแห่งในเอเชีย การมีconnectionที่ดีเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างเครือข่ายและติดต่อการค้ากีฬากอลฟ์เป็นกีฬาที่ชาวพม่านิยมและถือเป็นทางเลือกหนึ่งในการสร้างเครือข่าย

วัฒนธรรมของชาวพม่า

●คนพม่าถือว่าส่วนบนของร่างกายเป็นของสูงกว่าส่วนล่าง ดังนั้นท่านต้องไม่สับสนในการใช้ของกับส่วนบนและส่วนล่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้ผ้าเช็ดตัวหรืออ่าง

●หลีกเลี่ยงการแตะต้องศรีษะของบุคคลอื่น เนื่องจากเชื่อกันว่าเป็นส่วนที่สูงและสำคัญที่สุดของร่างกาย อย่าสัมผัสศรีษะ แก้ม หรือหน้าของผู้อื่น ห้ามจับศีรษะแม้กระทั่งของเด็กเพราะถือว่าเป็นสิ่งหยาบคาย

● เท้าถือว่าสกปรก ดังนั้นเวลานั่งต้องไม่หันเท้าไปหาบุคคลอื่นหรือแม้แต่พระพุทธรูป . ถอดรองเท้าออกก่อนจะเข้าไปในสถานที่สำคัญทางศาสนาหรือบ้าน เวลานั่งบนพื้น ซ่อนเท้าไว้ใต้ตัวท่าน การใช้น้ำที่ไว้รับประทานมาล้างเท้าถือเป็นการไม่เหมาะสม

● ไม่เอาเท้าไปไว้บนหมอนที่ใช้หนุนศรีษะหรือนั่งทับหมอน

●อย่าเดินข้ามสะพานขณะที่มีคนเดินอยู่ข้างล่างในระดับที่ศรีษะของพวกเขาต่ำกว่าเท้าของท่าน

● ผู้หญิงห้ามนั่งบนหลังคารถบัสหรือเรือโดยสารโดยมีพระ ชีหรือผู้ชายนั่งอยู่ข้างล่าง

●สถานที่สำคัญทางศาสนาเช่นเจดีย์ วัด ในพม่าต้องถอดทั้งรองเท้าและถุงเท้าก่อนเข้าไปในบริเวณวัด แม้วัดนั้นจะมีอาณาบริเวณที่กว้างขวางก็ตาม มีการวางร่มเอาไว้ มีการอดหมวก. การสวมใส่เสื้อแขนสั้น กางเกงขาสั้น เสกิ๊ตสั้น ถือว่าไม่เหมาะสม

●ในพม่าก่อนเข้าไปในเขตวัดต้องถอดรองเท้าก่อน ไม่เหมือนในไทยที่ถอดที่วัดและเจดีย์

● เดินตามเข็มนาฬิการอบเวชนียสถานทางพุทธศาสนา อย่าเดินหน้าคนที่กำลังสวดมนต์อยู่ อย่าถ่ายรูปคนที่กำลังสวดมนต์หรือทำสมาธิอยู่ อย่าใช้ไฟแฟลช อย่าถ่ายรูปถ้าไม่แน่ใจ การถ่ายรูปพระพุทธรูปจำลองหรือภาพถือเป็นการลบหลู่

● ห้ามชี้ไปที่รูปพระพุทธรูป มิเช่นนั้นจะถือเป็นการลบหลู่

●ให้ความเคารพต่อพระสงฆ์

●หลีกเลี่ยงการจับต้องจีวรพระ หลีกเลี่ยงการรบกวนผู้ที่กำลังสวดมนต์หรือนั่งสมาธิในโบสถ์

●ผู้หญิงต้องหลีกเลี่ยงไม่สัมผัสพระ หากต้องการทำบุญต้องวางไว้ในที่พระสามารถรับต่อได้ ไม่ให้กับพระโดยตรง

●ระมัดระวังในการถ่ายรูป นักท่องเที่ยวอาจยกกล้องขึ้นถ่ายสถูป วิวธรรมชาติ แต่ต้องไม่ใช่คน ท่านต้องขออนุญาตเขาก่อนถ่าย ห้ามถ่ายผู้หญิงที่อาบน้ำในที่เปิดโล่ง ห้ามถ่ายพระสงฆ์เพราะถือว่าไม่ให้การแสดงความเคารพ และอย่าถ่ายรูปผู้หญิงที่กำลังตั้งครรภ์

●หลีกเลี่ยงการคุยสนทนาเรื่องการเมืองหรือระบบการปกครอง

●คนพม่าถือโกรธถ้าต้องมาซักเสื้อผ้าชั้นในให้ท่าน หากท่านต้องซักเองต้องซักในถังและอย่าซักในอ่าง เวลาตากต้องระวังไม่ให้ประเจิดประเจ้อและต้องไม่อยู่ในระดับที่สูงกว่าศีรษะ เป็นความเชื่อทางไสยศาสตร์ว่า หากผู้ชายสัมผัสชุดชั้นในหรือสโร่งของสตรีชายคนนั้นจะสูญเสียอำนาจบารมีที่มี

การได้รับเชิญไปรับประทานอาหาร

● เวลาไปบ้านชาวพม่า อย่าเดินบนพรมเพราะมีไว้สำหรับนั่ง

● ในขณะรับประทาน เป็นธรรมเนียมที่ผู้อาวุโสจะได้รับการเสิร์ฟก่อน

●ใช้มือปิดป้องเวลาใช้ไม้จิ้มฟัน

●อย่านั่งหัวโต๊ะหากไม่ใช่ผู้อาวุโสสูงสุด

●ในกรณีที่ไม่มีผู้อาวุโสอยู่ ทัพพีแรกจะมีการตักออกและใส่จานวางไว้เป็นเสมือนการแสดงความเคารพต่อบิดามารดา

●โต๊ะทานข้างของพม่าจะรูปกลมและเตี้ย ตนจะนั่งบนเสื่อล้อมรอบโต๊ะ อาหารจะไม่มีเป็นชุดๆ แต่จะวางไว้บนโต๊ะพร้อมกัน โต๊ะรับประทานจะเล็กไม่หรูหรา แต่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้ที่ร่วมรับประทานมีความใกล้ชิดกันและร่วมรับประทานอย่างมีความสุข จานชามของพม่าจะมีขนาดเล็กเมื่อเปรียบเทียบกับของทางตะวันตก

●คนพม่ามักจะมุ่งสาละวนกับการกินมากกว่าพูดคุยกัน เมื่อทานเสร็จแขกก็จะลุกขึ้นและไปล้างมือด้วยสบู่

●คนส่วนใหญ่จะใช้มือในการทานข้าว โดยใช้นิ้วทั้งห้าของมือด้านขวา ในบ้านและภัตตาคารตามเมืองต่างๆจะใช้ช้อนตะเกียบไว้รับประทาน อาจมีซ่อมและมีดให้ด้วย จะไม่มีการเสิร์ฟเครื่องดื่มในระหว่างรับประทานแต่จะเป็นในรูปน้ำแกง

การแต่งกาย

●เสื้อผ้าที่สวมใส่ในโอกาสที่เป็นทางการ คือเสื้อเชิ๊ตที่ไม่มีปกและโสร่ง บางครั้งนักธุรกิจผู้ชายจะใส่เสื้อท่อนบนเหมือนชาวตะวันตก แต่ใส่สโร่งหรือชุดสูทร ผู้หญิงอาจใส่เสื้อและสวมสโร่ง สำหรับชาวต่างชาติ ควรสวมใส่เครื่องแต่งกายแบบไม่เป็นทางการ อาจเป็นเสื้อเชิ๊ตหรือเชิ๊ตโปโลและกางเกงที่สามารถใช้ได้ในหลายๆโอกาส สำหรับผู้หญิงควรหลีกเลี่ยงการสวมใส่เสื้อผ้าที่โชว์ไหล่หรือขา การสวมสูทรอาจจะไม่เหมาะกับอุณหภูมิและความชื้นในพม่า

●สวมใส่เสื้อผ้าที่เหมาะสม เวลาไปเยี่ยมชมสถานที่สำคัญทางศาสนา

เบ็ดเตล็ด

●เป็นเรื่องปกติที่จะต้องถอดรองเท้าก่อนเข้าสำนักงาน

●ให้ความเคารพแก่ผู้ที่อาวุโสหรือมีตำแหน่งสูงกว่า

●อย่าหยิบยื่นสิ่งใดให้แก่ผู้อาวุโสด้วยมือเดียว

●อย่าถ่มน้ำลายต่อหน้าผู้อาวุโส

●อย่าเดินข้ามผู้อาวุโสที่นั่งอยู่

● เดินตามครูอาจารย์ อย่าไปเดินข้างๆ

●อย่าถามอายุของผู้หญิง

●ไม่ถามรายได้ของบุคคลอื่น

●อย่ามองดูในสิ่งที่ผู้อื่นกำลังอ่านอยู่

●เวลาจะหาว จาม หรือไอให้หันหน้าไปข้างๆ

●หากรบกวนใครโดยไม่ได้ตั้งใจให้กล่าว "gadows" สองครั้งเป็นการกล่าวขอโทษ

●ไม่ตำหนิหรือทำให้ผู้อื่นเสียหน้าต่อหน้าบุคคลแปลกหน้า

●ให้ระงับโทสะกับผู้ที่อ่อนวัยกว่าท่าน

●ห้ามกล่าวพาดพิงถึงเรื่องในครอบครัว

●อย่าเอ่ยปากยืมของใดๆจากแขกของท่าน

●อย่ายกย่องความสามารถหรือสติปัญญาของท่าน

●ห้ามแสดงความรัก ห้ามกอดจูบกันในที่สาธารณะ คู่รักอาจจับมือถือแขนกันปรากฏให้เห็นในเมืองใหญ่ๆ

●ก้มสักเล็กน้อยถ้าท่านเดินผ่านผู้ใหญ่ที่อาวุโสเพื่อเป็นการแสดงความเคารพ

●ไม่เป็นการเหมาะสมที่จะแสดงความฉุนเฉียวหรืออารมณ์ความรู้สึกในที่สาธารณะ

●จับจ่ายซื้อของอย่างมีความรับผิดชอบ หลีกเลี่ยงซื้อของป่าหรือผลิตภัณฑ์ที่มาจากสัตว์ป่า เพราะผิดกฎหมาย

ระมัดระวังในการซื้อของพวกงานศิลปะหรืองานฝีมือ การซื้อของโบราณอาจซื้อจากร้านที่ได้รับสิทธิ์ซึ่งร้านเหล่านี้มีใบแสดงว่าเป็นของแท้ ของโบราณที่กี่ยวกับศาสนาไม่สามารถนำออกนอกประเทศ.

●อย่าเข้าไปในเขตพื้นที่หวงห้าม อาจเป็นที่ของชนเผ่า เป็นที่ซึ่งมีเรื่องความขัดแย้งทางศาสนา

●ให้ผู้มีวัยอ่อนกว่าท่านเดินอยู่ในด้านที่ปลอดภัยเวลาเดินไปด้วยกัน

●ถ้ากำลังจะพูดถึงสิ่งอัปมงคลต้องนำด้วยการพูดว่า "Powa! gold house, and silver house, ",เพื่อเป็นการขับไล่สิ่งชั่วร้าย

●ถ้ากำลังจะเอ่ยถึงเหตุการณ์ร้ายที่ได้เกิดขึ้นควรเริ่มนำด้วย"Please may it not happen here

●ถ้ากำลังจะพูดถึงสิ่งที่น่าอายควรกล่าวขออนุญาตจากผู้อื่นก่อน

และเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและทำความรู้จักกันได้เร็วขึ้น บางครั้งก็จำเป็นที่เราควรจะรู้ภาษาพม่าเบื้องต้นเพื่อให้ชีวิตการดำเนินธุรกิจในพม่าเป็นไปอย่างราบรื่นและคล่องตัว

เรียนรู้ภาษาพม่า

ออกเสียง ภาษาอังกฤษ	ออกเสียงภาษาไทย	ความหมาย ภาษาอังกฤษ	ความหมายภาษาไทย
Meng- Gah- Lah- Bar	เม็ง- กะ- ลา- บา	Hello	สวัสดี
Kyei-zu-tin-ba-de	เจ-ซู-ติน-บา-แด	Thank you	ขอบคุณ
Nai- kaung- la	เน-กอง-ลา	How are you?	คุณสบายดีหรือ?
Nai- kaung- ba- de	เน-กอง-บา-แด	Fine, thank you	สบายดี ขอบคุณ
twé-yá-da wùn-tha-ba-deh	ตะ-เว้-ยะ-ต่า-วาน-ต่า-บ่า-แด	Nice/pleased to meet you	ยินดีที่ได้รู้จัก
ya-ba-deh	ยา-บา-เด	It's all-right	ไม่เป็นไร
Ta- ta	ต๊า-ตา	bye	ลาก่อน
Ho- de	โฮ๊ะ- เด	Yes	ใช่
Ma- ho- bu	มา-โฮ๊ะ -บู	No	ไม่
Chit -tai	ชิด-เต	I love you	ฉันรักเธอ
Ka-dow	กะ-เด๊าะ	I'm sorry	ขอโทษ

Contribution this issue: ดร.ดนัย ปัตตพงศ์*

* ผู้แต่ง/เจ้าของ Statistics Talks(70+ issues) เอกสารวิชาการด้านการวิจัยและสถิติประยุกต์ที่นำเสนอเครื่องมือทางสถิติเพื่อการวิจัยในระดับปริญญาโท เอก ตลอดจนตัวอย่างของการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

* ผู้พัฒนา FINALYSIS... a dedicated software สำหรับให้บริการนักธุรกิจที่ต้องการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์(บ้านจัดสรร/จัดสรรที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม/อาคารชุด/อาคารสำนักงานให้เช่า) โรงแรม โรงพยาบาลเอกชน ห้างสรรพสินค้า โรงงานน้ำตาล โรงงานกระดาษ โรงไฟฟ้าชีวมวล ฯลฯได้เห็นตัวเลขก่อนโครงการเกิดหลีกเลี่ยงความผิดพลาดเป็นร้อยเป็นพันล้านหากเกิดการลงทุนจริง (กำหนด DEBUT 1 เมษายน 2569)

* ผู้แต่งหนังสือ" การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินและการจัดวงเงินเครดิตของโครงการลงทุน " ประกอบด้วยตัวอย่างของธุรกิจจริงที่ไม่เปิดเผยชื่อนับ 100 บริษัท ครอบคลุมอุตสาหกรรม 24 อุตสาหกรรม

* Co-developer ซอฟแวร์ en◉gex◉cel® สำหรับใช้ทดสอบ/เรียนรู้ศัพท์ (ประกอบด้วยแบบฝึกหัดและเฉลยกว่า 90 บทครอบคลุมศัพท์ระดับ SAT/IELTS/TOEFL กว่า 12,000 คำ) และไวยากรณ์อังกฤษ (ประกอบด้วยแบบฝึกหัดและเฉลยกว่า 160 บทหรือกว่า 10,000 ข้อครอบคลุมเนื้อหาระดับอุดมศึกษาและTOEFL) มาพร้อมกับไฟล์เสียง/ไฟล์ข้อมูล/ฯลฯ อีกมาก (กำหนด DEBUT 1 เมษายน 2569)